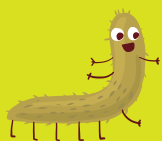

Kansallisen kaupunkipuiston

SEIKKAILU

PORVOO BORGÅ

Suunnista puistoon

Tervetuloa seikkailemaan
Porvoon kansalliseen
kaupunkipuistoon. Reittimme vie
sinut historiallisiin kohteisiin,
upeisiin puistoihin ja
kaupunkimme ihmeellisten
tarinoiden maailmaan.

Seuraa karttaa, etsi rastit ja ratko
visaisia arvoituksia.

Kirjoita oikeat vastaukset tähän
vihkoon. Kun olet kiertänyt kaikki
rastit, suunnista maaliin.

Tehtävien ratkaisuun tarvitaan
nokkeluutta, päättelykykyä ja
ketteriä koipia.
Onnea matkaan!

Mikä on kansallinen kaupunkipuisto?

Luonto saa ihmisen voimaan hyvin ja antaa eläimille kodin. Siksi on tärkeää, että kaupungeissa on puistoja.

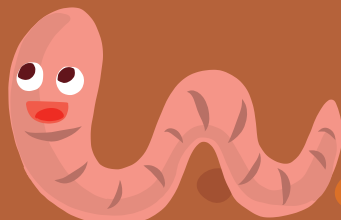
Kansallinen kaupunkipuisto on alue, johon kuuluu puistojen lisäksi arvokkaita rakennuksia ja historiallisia maisemia. Porvoossa alue alkaa vanhasta kaupungista ja jatkuu 10 kilometriä jokea pitkin saaristoon ja 8 kilometriä itään. Alueella on 22 eri kohdetta, jotka kertovat Porvoon historiasta, kartanoista, luonnosta ja vesialueista. Tämä seikkailu paljastaa vain pienen palan Porvoon kansallisesta kaupunkipuistosta.

Muihin reitteihin voi tutustua osoitteessa:
www.porvoo.fi/kansallinen-kaupunkipuisto

Huom.! Perheen pienimmät voivat kaivata vanhempiensa apua.

Jokaisesta kerätystä roskasta saa kiltteuspisteen!

Suunnista puistoon

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Seuraa kartan reittiä ja ratko
tästä kirjasta löytyviä arvoituksia.
Kirjoita oikeat vastaukset kartan
alla oleviin ruutuihin.
Onnea matkaan!

7.

8.

9.

10.

11.

12.

1. Tykkiparkki

Tähtäin kohti Linnamäkeä!
Kabuuum: siinä on ensimmäinen ratkaisu.

Tykin piipun päällä on kaksi pientä kirjainta. Valitse niistä kaupunginpuoleinen ja lisää se kartan alle ensimmäiseen ruutuun.

2. Kohti Näsinmäkeä

Jatka matkaasi vesiklosettien eli vessojen ohi. Nouse rappuja ylös. Minkä kirjaimen muotoinen aukko muodostuu kaiteen keskelle?

Lisää kirjain kartan alla olevaan ruutuun numero kaksi.

Kurkkaa kirkkoon! Kuinka monta ristiä katolla on? Merkitse ylös, tarvitset tietoa myöhemmin.

Jatka matkaasi, pysy
vasemmalla polulla – mutta
varo jyrkännettä!

Mystinen mänty – tunnetko voiman?

Näsinmäellä kasvaa satoja upeita mäntyjä. Taiteilijat, kuten Akseli Gallen-Kallela ja Eero Järnefelt, ikuistivat niitä teoksiinsa. Ne kuvasivat sisukkuutta ja lujuutta.

Mänty on myös koti monelle hyönteiselle ja linnulle!

Mäntyihin liittyy monia uskomuksia. Niihin on kaiverrettu mm. vainajien nimiä, jos he yrittivät nousta haudoistaan. Mänty ajoi kuolleet takaisin mullan alle.

Tiesikö, että Näsinmäellä on myös hautausmaa, johon on haudattu useita tunnettuja suomalaisia?

Kerää käpy! Tarvitset
sitä myöhemmin.

3. Ruttoon kuolleiden muistomerkki

Seuraa ikävä tietoisku: vuosina 1710–1711 yli puolet porvoolaisista kuoli ruttoon. Polun varrella on muistokivi, joka kertoo ruton voimasta. Onneksi Suomessa ei ole enää ruttoa!

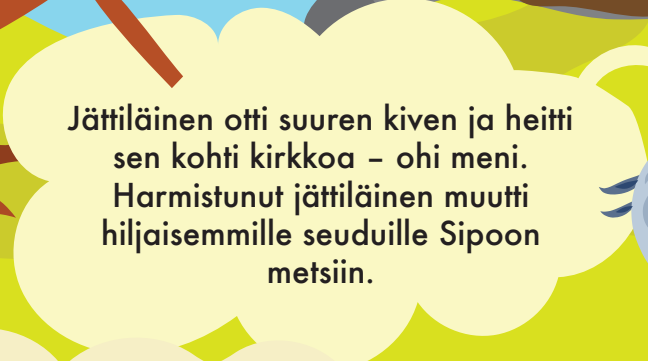
Kivessä on tekstiä. Valitse niin mones kirjain, kuin kirkon katolla on ristejä.

4. Näsin kivi

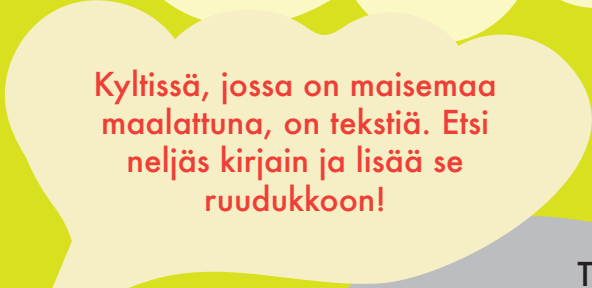
Tarina kertoo, että Näsin kivi on tullut tänne jättiläisen heittämänä. Lähistöllä asunut jättiläinen suuttui Porvoon tuomiokirkon rakentamisen äänistä. Viimeinen pisara oli, kun kirkon kellot alkoivat paukkua aikaisin sunnuntaina.

Kiipeä ihailemaan
maisemia!

Jättiläinen otti suuren kiven ja heitti
sen kohti kirkkoa – ohi meni.
Harmistunut jättiläinen muutti
hiljaisemmille seuduille Sipoon
metsiin.

Kyltissä, jossa on maisemaa
maalattuna, on tekstiä. Etsi
neljäs kirjain ja lisää se
ruudukkoon!

Tiedätkö,
mistä lapset tulevat?

- a. Haikara tuo.
- b. Äidin mahasta.
- c. Näsin kiven alta.

Oikea vastaus: Porvoossa oli
aikoinaan tapana vastata, että
vauvat haetaan Näsin kiven
alta. Joten c, kai.

Porvoon oma Roope Ankka

Näsin kiven takana on kartano, joka kuului aikoinaan Näsin Jutelle, Johan Holmille. Jutte oli yksi Porvoon rikkaimmista miehistä, mutta hän oli hyvin sita! Nuukuudesta huolimatta hän auttoi köyhiä, kunhan nämä eivät kertoneet, keneltä apu tuli. Jutte oli myös henkeen ja vereen eläinten puolustaja.

Jatka matkaasi alas rappuja
pitkin kohti Tykkiparkkia.
Varo jyrkkiä kohtia!

Näsin vihreällä maisemapolulla
kuljettiin aikoinaan päivänvarjot
keinuen. Löydätkö kuvan paikan
matkan varrelta?

5. Vanha silta

Porvoon vanhin silta on palanut ainakin kaksi kertaa. Kerran se poltettiin tahallaan, ettei vihollinen pääsisi kaupunkiin. Kerran höyrylaivasta singonnut kipinä sytytti sen palamaan.

Näsin puolella oli tulliportti, kapakka eli pubi ja karanteenimökki, johon vietiin merimiehet tarkkailtavaksi, jos he näyttivät sairastavan... vaikka sitä kamala ruttoa!

Sillan alla on tarinan mukaan ollut salaisia onkaloita, joihin salakuljettajat piilottivat tavaroitaan. Myös joen toisella puolella olevista ranta-aitoista kulki salakäytäviä.

Huhujen mukaan Porvoon alla kiemurtelee monenmoista käytävää ja onkaloa!

Astu sillalle ja etsi lila sydämenmuotoinen lukko. Lukossa lukee Annika ja Lauri ja päivämäärä. Mikä on neljäs numero? Laita se listaan!

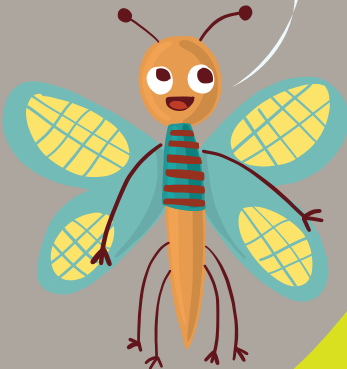

Paina mieleesi sillan
kupeessa olevan laivan
nimi! Tarvitset sitä
myöhemmin.

Sillan kummitus!

Muutammat porvoolaiset ovat
kertoneet bonganneensa
tällä sillalla kummituksen.

Uskotko sinä
kummituksiin?

Porvoon eka uimala

Sillan suunnalta katsottuna toisessa ranta-aitassa toimi 1800-luvulla Porvoon ensimmäinen uimalaitos. Miehille ja naisille oli eri baadaus- eli uintipäivät, ja reittiä veteen suojasi valkoiset lakanat. Ihmiset olivat siihen aikaan hyvin häveliäitä!

Löydätkö matkan
varrelta valeikkunoita?
Niitä on Jokikadun
vasemmalla ja oikealla
puolelle.

Kesä rutisi kuivuuttaan vuonna 1760. Vuorikadulla asuva rouva Holm heräsi aamuyöstä keittämään kalasoppaa. Muutaman tunnin päästä naapurin piika heräsi savun hajuun. Talo oli ilmiliekeissä, ja liekit levisivät kovaa vauhtia ympäri kaupunkia.

Porvoolaiset pakenivat joen yli uimalla Näsin puolelle. Tuomiokirkko ja pari korttelia sen ympärillä säilyivät, kaikki muu tuhoutui.
Se oli kohtalokas kalasoppa!

6. Holmin talo

Tervetuloa Holmin talon pihalle. Vielä 1900-luvun alussa kaupungeissa pidettiin kotieläimiä. Täälläkin asui mm. kanoja, lehmia ja hevosia!

Piirrä kuva, miltä Holmin piha on näyttänyt aikoinaan:

Löydätkö salaisen huoneen?

Etsi Holmin talon pihalta ristikko-ovet. Ristikon laidalla olevat paneelit ovat oikeasti ovet, jotka johtavat ristikon yläpuolelle. 1700-luvulla talojen pihoilla oli näitä "salaisia huoneita".

Arvaatko mitä ne olivat?

Oikea vastaus: Huussi eli WC.

Mikä eläin komeilee
Kappalaisentalon
piharakennuksen katolla?
Piirrä se kuvaan.

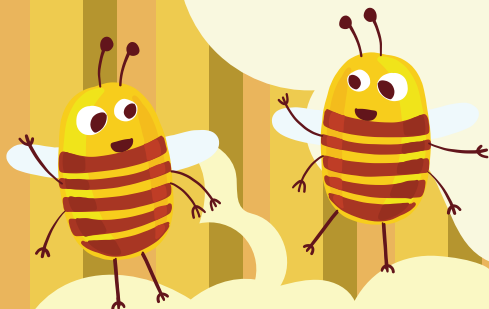
Kurkkaa
saman rakennuksen oikealle
kulmalle salakujaan. Kujan alussa
on metallinen esine. Mitä kirjainta
se muistuttaa? Lisää se
ruudukkoon!

Lemmikkisikojen ystävä

Holmin talon oven pielessä on Ville Vallgrenin muotokuva.
Ville tunnettiin lemmikkisioistaan, jotka kulkivat vapaana
Vallgrenien kotona, söivät aamupalaa heidän kanssaan,
tulivat mukaan kauppareissuille ruusut kaulassa ja
osallistuivat illanviettoihin. Sikojen kuorolaulu oli
kauneinta, mitä Villen mielestä oli olemassa!
Lempisian nimi oli SicaPelle.
Ville oli myös hyvin menestynyt kuvanveistäjä.

7. Ihan kujalla

Raatihuoneessa toimi ennen muinoin vankila, ja tätä kujaa käytettiin vankien pissattamiseen. Nyt tänne pissaaminen on ehdottomasti kielletty!

Kujan varrella oli aikoinaan Armas Hurinin ravintola. Hurin tunnettiin loistavana uimarina, joka järjesti huimia uimanäytöksiä Porvoonjoella. Hän mm. sukelsi sameasta vedestä lautasia. Sekin on nyt ehdottomasti kielletty!

Hurinin isot punaiset uimahousut ovat näytillä Raatihuoneessa, mutta löydätkö kujalta muita vaatteita?

Olkihattu on kaiken A ja _ . Laita puuttuva kirjain ristikon viimeiseen ruutuun!
HUOM! Viimeiseen!

Kurkkaa karttaan. Mistä löytyy Porvoon Linna? Täällä ovat yöpyneet mm. kuningas Kustaa II, Kaarle-herttua, Kustaa IV, Venäjän tsaari Aleksanteri I ja rokin kuningas, Remu Aaltonen.

Kun tsaari saapui Porvooseen, häntä varten piti rakentaa puinen korotettu jalkakäytävä, jota pitkin hän kulki jalkineitaan likaamatta. Muut eivät saaneet kulkea käytävällä tai heille langetettiin sakko, joka vastasi summaltaan kahta lehmää.

8. Merkkejä menneisyydestä

Lue seiniltä haamukirjoitus ja selvitä, mitä kauppoja rakennuksessa on entisaikoina toiminut.

Oikeat vastaukset: rautakauppa
(järnhandel), kansallissakpankki,
kangaskauppa (tyghandel) ja
kultaseppä (guldsmed).

Nappaa Jokikadun
Nappikaupan ikkunoiden
välissä olevan tekstin toisen
rivin eka kirjain. Saitko se?
Jatketaan matkaa!

Jokikatu 33:ssa toimi aikoinaan
Porvoon ensimmäinen sähkölaitos.
Mutta mikä eläin kiemurtelee
ovipielen koristuksissa?
Piirrä eläin tähän:

Kuinka monta eläintä on
yhdessä ornamentissa? Paina
numero mieleesi! Tarvitset
sitä myöhemmin.

Mikä eläin vaanii
kulman takana?
Piirrä se tähän.

9. Kuvioita seinässä

Mitkä kirjaimet muodostuvat, kun
vedät viivan näiden kuvioiden
välille.

Lisää kirjaimet ruudukkoosi!

10. Runebergin puisto

1800-luvulla Porvoo oli vielä metsäistä, mutta kaupunki kasvoi ja taloja rakennettiin yhä tiheämmin. Kun joku keksi alkaa rakentaa puistoja kaupunkeihin, se oli iso asia. Mitä kaupungit olisivatkaan ilman puistoja!

Puiston keskellä komeilee Suomen kansallisrunoilijan patsas. Muistatko, kuinka monta liskoa yhdessä Jokikatu 33:n ornamentissa oli?

Valitse niin mones kirjain kuin Jokikatu 33:n tolpassa oli eläimiä. Lisää kirjain ruudukkoon.

Huono koulussa, huonosti menestyvä elämässä?

Runebergin patsaan on veistänyt
kansallisrunoilijan oma poika, Walter Runeberg.
Walter oli ujo ja hiljainen poika, ja hän kävi 1.
luokan kaksi kertaa. Ja 2. luokan. Ja 3. luokan.

Ja neljännenkin!

Siitä huolimatta Walterista tuli menestynyt
kuvanveistäjä. Huono koulumenestys ei aina
tarkoita, ettei elämässä voisi menestyä
myöhemmin.

Vieläkö jaksat kävellä?
Käy kurkkaamassa, mikä
eläin patsastelee puiston
torin laidalla?

Porvoo on satamakaupunki, jossa
meri alkaa Porvoonjoen suistosta ja
jatkuu kauas ulkosaaristoon.

Mikä merenkäyntiin liittyvä esine
löytyy Runeberginkadun varrelta?

Oikea vastaus: ankkuri

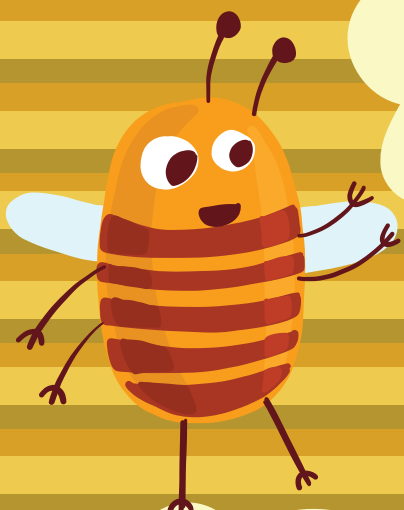
11. Runebergin koti

Tervetuloa Runebergien kotiin,
Suomen vanhimpaan kotimuseoon.
Täällä voit kokea, millaista oli elää
1800-luvun Porvoossa runoilija
Johanin ja hänen vaimonsa
kirjailija _____ n
alkuperäisessä kodissa ja
pihapiirissä.

Muistatko vanhan
sillan kupeessa
olevan laivan?
Siinä on vaimon
nimi!

Sitä ennen...
viimeinen rasti. Enää
yksi kirjain puuttuu.
Löydän sen lasisesta laatasta, joka
on kiinnitetty Runeberginkadun ja
Aleksanterinkadun kulmaan. Valitse
laatan viimeinen kirjain ja lisää se
ruudukkoon.

Hups! Pari kirjainta taisi mennä sekaisin. Arvaatko mitkä kirjaimet? Vaihda kirjainten paikkaa ja saat ratkaisun!

Oikea vastaus 3. ja 10.

Jos jatkat Runebergin katua, mikä (tirsk) pilkistää neljänneistä ikkunasta?

Kuinka monta poikaa Runebergillä oli? Saat oikean vastauksen, kun lasket kaikki pihan omenapuut.

Oikea vastaus: 6

Arvaatko, kuinka monta huonetta Runebergin talossa on?

Oikea vastaus: 11 huonetta

Löydätkö talosta valeikkunoita? Kuinka monta niitä on?

Oikea vastaus: 2

Tutustu Runebergin museon pihalla entisajan elämään. Hoida kanoja ja myy munia torilla. Piha on auki museon aukioloaikoina.

Onnea!

Suoritit kaupunkiseikkailun loppuun asti!

Mikä on kansallinen kaupunkipuisto?

Luonto saa ihmisen voimaan hyvin ja antaa eläimille kodin. Siksi on tärkeää, että kaupungeissa on puistoja.

Kansallinen kaupunkipuisto on alue, johon kuuluu puistojen lisäksi arvokkaita rakennuksia ja historiallisia maisemia. Porvoossa alue alkaa vanhasta kaupungista ja jatkuu 10 kilometriä jokea pitkin saaristoon ja 8 kilometriä itään. Alueella on 22 eri kohdetta, jotka kertovat Porvoon historiasta, kartanoista, luonnosta ja vesialueista. Tämä seikkailu paljastaa vain pienen palan Porvoon kansallisesta kaupunkipuistosta.

Muihin reitteihin voi tutustua osoitteessa:
www.porvoo.fi/kansallinen-kaupunkipuisto

Huom.! Perheen pienimmät voivat kaivata vanhempiensa apua.

